

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 22234
נספח: לשאלה 3 (קריקטורה)

תוכנית הבגרות
הגמישה

היסטוריה לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.

פרק ראשון – הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה	–	(50×1)	–	50 נקודות
פרק שני – מדינת ישראל במזרח התיכון – סוגיות נבחרות	–	(50×1)	–	50 נקודות
סך הכול			–	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות) הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 1–4.

1. גרמניה הנאצית בשנים 1933–1938

א. לפניכם תנאי הקבלה לתנועת הנוער הנאצית ("הנוער ההיטלראי"), שפורסמו בשנת 1936.

תנאי קבלה ל"נוער ההיטלראי"
כל נער גרמני אשר מלאו לו 14 שנה יתקבל ל"נוער ההיטלראי". עליו להביא איתו:
* אישור על מוצאו הארי.
אישור על מוצא ארי צריך לכלול מידע על ההורים והסבים מצד האימא והאבא.
* אישור על "בריאות תורשתית".
אישור "בריאות תורשתית": רופא גרמני חייב לבדוק את מצב בריאותו של המועמד.
על הרופא למלא את שאלון הבריאות המצורף לבקשת הקבלה.
יש להציג מסמכים מקוריים או העתקים מאושרים.
(מעובד על פי ו' קלוזה, "דור בהיווצרותו", בתוך א' כרמון, השואה, א', המרכז לתכניות לימודים, תש"ס, עמ' 108)

– הסבירו כיצד אחד מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי ב**מקור**. בססו את תשובתכם על שתי דוגמאות מן המקור.

– הסבירו עיקרון **אחר** באידאולוגיה הנאצית, והציגו צעד אחד שנקטו הנאצים בשנים 1933–1934 למימוש עיקרון זה.
(26 נקודות)

ב. הציגו אחד מן הצעדים: חוקי נירנברג (1935), ליל הבדולח (1938), והסבירו מדוע צעד זה היה מפנה (שינוי גדול) במדיניות של הנאצים כלפי היהודים בגרמניה. (24 נקודות)

2. הגטאות – קשיים ודרכי מאבק

א. הסבירו כיצד פעלו הנאצים בגטאות לדה־הומניזציה (שלילת המאפיינים האנושיים) של היהודים.

הסבירו בעזרת שתי דוגמאות כיצד פעלו היהודים בגטאות כדי לשמור על אנושיות. (25 נקודות)

ב. הציגו שתי מטרות של המורדים בגטאות, והסבירו את הייחוד של מרד גטו ורשה לעומת המרידות בגטאות האחרים.
(25 נקודות)

3. **"הסדר החדש", מהלכי מלחמת העולם השנייה**

א. הסבירו את רעיון "הסדר החדש", והציגו שני צעדים שנקטו הנאצים כדי לקדם רעיון זה בשנתיים הראשונות של המלחמה. (24 נקודות)

ב. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה של המאייר אריה נבון שפורסמה בארץ-ישראל ב־11 בדצמבר 1942.

הסבירו כיצד הקריקטורה מבטאת את מצבה של גרמניה בשלב זה של המלחמה. בתשובתכם התייחסו לשתי דוגמאות מן הקריקטורה. בססו את ההסבר על שתי עובדות היסטוריות. (26 נקודות)

4. **"הפתרון הסופי", יחס האוכלוסייה בארצות הכיבוש הנאצי כלפי היהודים**

א. – הסבירו שני גורמים לפלישה של גרמניה לברית המועצות (יוני 1941).

– הסבירו כיצד השפיעה פלישה זו על מצב היהודים בשטחים שכבשו הגרמנים. (25 נקודות)

ב. בארצות שכבשו הנאצים היו תגובות שונות של האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים:

– שיתוף פעולה עם הנאצים

– "עמידה מן הצד"

– ניסיונות לעזור ליהודים ולהצילם

הציגו שתיים מדרכי התגובה האלה והסבירו גורם אחד לכל אחת מדרכי התגובה שהצגתם.

(25 נקודות)

פרק שני (50 נקודות)
מדינת ישראל במזרח התיכון – סוגיות נבחרות

ענו על אחת מן השאלות 5–8.

5. זיכרון השואה

- א.** תארו את היחס של החברה הישראלית לשואה בשנות החמישים, עד משפט אייכמן, והסבירו שני גורמים ליחס זה. (25 נקודות)
- ב.** – חוקרים רבים טוענים שמשפט אייכמן הביא לשינוי ניכר (גדול) ביחס של החברה הישראלית לשואה. הביאו שני נימוקים לביסוס טענה זו.
- הציגו גורם נוסף (שהוא לא משפט אייכמן) שהוביל לשינוי ביחס של החברה הישראלית לשואה. (25 נקודות)

6. מלחמת ששת הימים (1967)

- א.** הסבירו מדוע פתחה מדינת ישראל במלחמה נגד מצרים, ירדן וסוריה ביוני 1967: בססו את תשובתכם על שתי עובדות היסטוריות. (25 נקודות)
- ב.** מלחמת ששת הימים והתוצאות שלה שינו את מדינת ישראל לְבְּלִי הַכָּר (שינוי גדול מאוד). בססו טענה זו באמצעות שתי עובדות היסטוריות מתחומים שונים. (25 נקודות)

7. מלחמת יום הכיפורים (1973)

- א.** – מדוע פתחו מצרים וסוריה במלחמה נגד מדינת ישראל באוקטובר 1973?
- מדוע הופתעה ישראל כשפרצה המלחמה? (25 נקודות)
- ב.** מלחמת יום הכיפורים שינתה את מדינת ישראל לְבְּלִי הַכָּר (שינוי גדול מאוד). בססו טענה זו באמצעות שתי עובדות היסטוריות מתחומים שונים. (25 נקודות)

8. עלייה וקליטה בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20

- א.** הסבירו שלוש סיבות לעלייה למדינת ישראל בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20. (25 נקודות)
- ב.** הסבירו שלוש גורמים למעבר מתפיסת "כור ההיתוך" לתפיסת ה"רב־תרבותיות". (25 נקודות)

בהצלחה!

נספח לשאלה 3 – קריקטורה

